

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

RISKIJUHTIMINE
Juhised

Risk management
Guidelines
(ISO 31000:2018, identical)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- rahvusvahelise standardi ISO 31000:2018 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2018. aasta märtsikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 33 „Juhtimissüsteemid ja vastavushindamine“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud TJO Konsultatsioonid OÜ, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 33.

Standardi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatahisega EE.

See standard on rahvusvahelise standardi ISO 31000:2018 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 31000:2018. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 03.100.01

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

EESSÕNA.....	IV
SISSEJUHATUS.....	V
1 KÄSITLUSALA.....	1
2 NORMIVIITED	1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	1
4 PÕHIMÕTTED.....	2
5 RAAMISTIK.....	4
5.1 Üldist.....	4
5.2 Eestvedamine ja pühendumus	4
5.3 Lõimimine.....	5
5.4 Kavandamine.....	5
5.5 Elluviimine.....	7
5.6 Hindamine	7
5.7 Parendamine.....	8
6 PROTSESS.....	8
6.1 Üldist.....	8
6.2 Teabevahetus ja nõupidamised	9
6.3 Käsitlusala, konteksti ja kriteeriumide sisseseadmine	9
6.4 Riskide kaalutlemine.....	10
6.5 Riskikäsitlus.....	12
6.6 Seire ja ülevaatus	14
6.7 Talletamine ja aruandlus.....	14
Kirjandus.....	15

Joonised

Joonis 1 — Põhimõtted, raamistik ja protsess	V
Joonis 2 — Põhimõtted	3
Joonis 3 — Raamistik.....	4
Joonis 4 — Protsess.....	8

EESSÕNA

ISO (*International Organization for Standardization*) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised, riiklikud ja valitsusvälised organisatsioonid. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriume, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. Seda dokumenti on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguste objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud ärieline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

Dokumendi on koostanud tehniline komitee ISO/TC 262 „Risk management“.

Teine väljaanne tühistab ja asendab esimest väljaannet (ISO 31000:2009), mida on tehniliselt üle vaadatud.

Peamised muudatused võrreldes eelmise väljaandega on järgmised:

- riskijuhtimise põhimõtete läbivaatamine, mis on selle edukuse peamised kriteeriumid;
- tippjuhtkonnapoolse eestvedamise esiletõstmine ja riskijuhtimise lõimimine, alustades organisatsiooni vastutustundliku juhtimisega¹;
- suuremat rõhku pannakse riskijuhtimise korduvusele, märkides, et uued kogemused, teadmus ja analüüs võivad viia protsessi elementide, tegevuste ja ohjemeetmete läbivaatamiseni protsessi igas etapis;
- sisu ühtlustamine, pöörates suuremat tähelepanu avatud süsteemide mudeli säilitamisele, mis sobiks mitmeks vajaduseks ja kontekstiks.

---

¹ EE MÄRKUS Inglise keeles tähendab „governance“ valitsemist ehk vastutustundlikku juhtimist. Kuna standard on mõeldud kasutamiseks nii avalikus kui ka erasektoris, siis ei kasutata standardis „valitsemise“ terminit.

SISSEJUHATUS

See dokument on mõeldud kasutamiseks inimestele, kes loovad ja kaitsevad väärtusi organisatsioonides riskide juhtimise, otsuste langetamise, eesmärkide püstitamise ja saavutamise ning tulemuslikkuse parandamise kaudu.

Igat liiki ja suurusega organisatsioonid puutuvad kokku välise ja sisemiste tegurite ja mõjutustega, mistõttu ei ole selge, kas nad saavutavad oma eesmärgid.

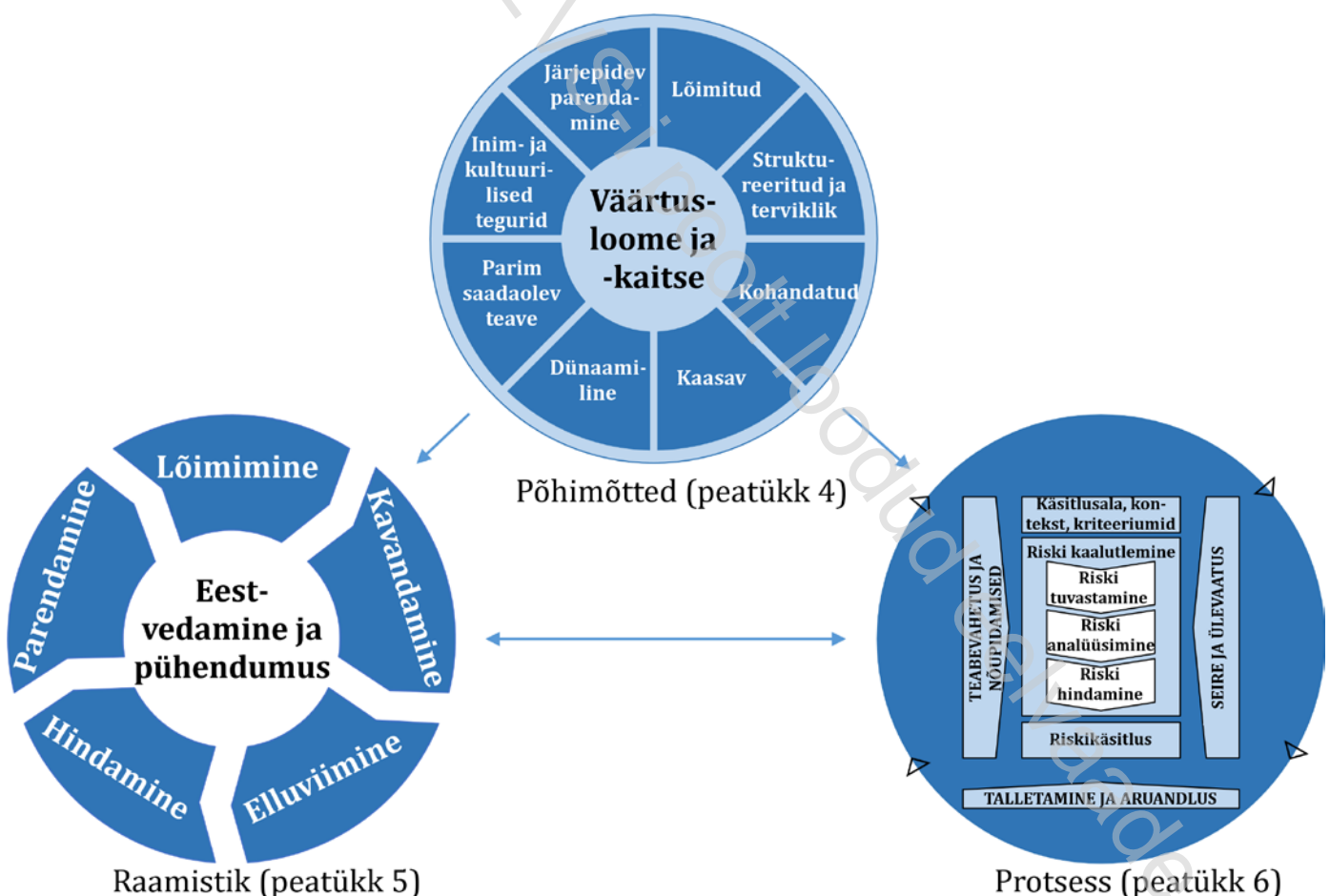
Riskijuhtimine on korduv ja aitab organisatsiooni strateegia kujundamisel, eesmärkide saavutamisel ja teadlike otsuste langetamisel.

Riskijuhtimine on vastutustundliku juhtimise ja eestvedamise osa ning see loob aluse sellele, kuidas organisatsiooni juhitakse kõikidel tasanditel. See aitab parendada juhtimissüsteeme.

Riskijuhtimine on osa kogu organisatsiooniga seotud tegevusest ja hõlmab suhtlemist sidusgruppidega.

Riskijuhtimine võtab arvesse organisatsiooni välis- ja sisekonteksti, sealhulgas inimeste käitumist ja kultuurilisi tegureid.

Riskijuhtimine põhineb selles dokumendis kirjeldatud põhimõtetel, raamistikul ja protsessil, nagu on näidatud joonisel 1. Need komponendid võivad olla juba täielikult või osaliselt organisatsioonis olemas, kuid neid võib olla vaja kohandada või parendada, nii et riskijuhtimine oleks tõhus, mõjus ja järjepidev.

Joonis 1 — Põhimõtted, raamistik ja protsess

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Taotluslikult tühjaks jäetud

1 KÄSITLUSALA

See dokument esitab juhised riskijuhtimiseks, millega organisatsioonid silmitsi seisavad. Nende juhiste rakendamist saab kohandada mis tahes organisatsioonile ja selle kontekstile.

See dokument näeb ette ühtse käsitlusviisi mis tahes tüüpi riskide juhtimiseks ja ei ole tööstusharu- või tegevusalapõhine.

Seda dokumenti saab kasutada kogu organisatsiooni eluea jooksul ja seda saab rakendada mis tahes tegevuses, sealhulgas otsuste langetamisel kõigil tasanditel.

2 NORMIVIITED

Sellel dokumendil puuduvad normiviited.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

— ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <http://www.iso.org/obp>;

— IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <http://www.electropedia.org>.

3.1

risk (*risk*)

määramatuse mõju eesmärkidele

MÄRKUS 1 Mõju on kõrvalekalle oodatust. See võib olla positiivne, negatiivne või mõlemad ning võib käsitleda ohtusid ja võimalusi, luua neid või olla nende tulemuseks.

MÄRKUS 2 Eesmärkidel võivad olla eri aspektid ja kategooriad ning neid saab rakendada eri tasanditel.

MÄRKUS 3 Tavaliselt väljendatakse riski *riskiallikate* (3.4), võimalike *sündmuste* (3.5), nende *tagajärgede* (3.6) ja nende *tõenäosuse* (3.7) seisukohast.

3.2

riskijuhtimine (*risk management*)

kooskõlastatud tegevused organisatsiooni suunamiseks ja ohjeks *riski* (3.1) silmas pidades

3.3

sidusgrupp (*stakeholder*)

isik või organisatsioon, kes võib mõjutada mingit otsust või tegevust, keda võib mingi otsus või tegevus mõjutada või kes võib ennast pidada mõjutatuks mingi otsuse või tegevuse poolt

MÄRKUS Terminit „huvipool“ võib kasutada termini „sidusgrupp“ alternatiivina.

3.4

riskiallikas (*risk source*)

element, mis üksi või koos teiste elementidega võib potentsiaalselt *riske* (3.1) tekitada

3.5

sündmus (*event*)

konkreetsete asjaolude kogumi esinemine või muutumine